

Kaks lepingut

Ent ülalasu Jeruusalemm on vaba naine, kes on meie ema. [Gl 4:26](#)

*Hingamispäev, 26. august
Brittany Hudson (Lacombe, Alberta, Kanada)*

Sissejuhatus. Kes on su ema?

[Gl 4:30](#)

Teismelisena oli mul raskusi seadusega ja selle mõjuga minu elus. Mul oli tunne, et seda on võimatu järgida. Olin tüdinud Jumalale pettumuse valmistamisest ja nii ütlesin kristlusest lahti. Ma lahkusin sellepärast, et minu arust ei ole mõtet mängida mängu, mida ei saa võita. Ma valmistasin Jumalale pettumise iga kord, kui põlvedelt tõusin ning see ei mõjutanud üksnes minu arusaama endast, vaid hakkas kahjustama ka arusaama Jumalast kui Loojast ja Päästjast. Kui Jumal on nii armastav, miks annab Ta mulle nii võimatu kohustuse? Kui Jumal soovib minu jaoks parimat, miks laseb Ta mul mängida mängu, mille ma teadaolevalt kaotan? Mul ei õnnestunud näha Jumalat sellena, kes Ta tegelikult on.

Seal ma siis olin – ma tõesti arvasin, et Jumalast lahkumine annab parema enesetunde, kuid see muutis enesetunde veel hullemaks.

Aeg möödus ja mina maadlesin oma ebaõnnestumistega, teades, et kuigi ma ei taha Tema mingit tegemist teha, tundsin ikkagi valu, kui mõistsin, et olin Talle pettumuse valmistanud. Ma käisin vaevatult kirikus ja koolis, ma käisin läbi elu vaevatult, sest teadsin, et olin läbi kukkunud. Ma teadsin, et leian alati võimaluse asi untsu keerata, ja ma eksisin kõrvale teelt täiuslikkusele. Seal ma siis olin – ma tõesti arvasin, et Jumalast lahkumine annab parema enesetunde, kuid see muutis enesetunde veel hullemaks.

[Gl 4](#) kirjeldab Paulus kahte ema – üks ema on vaba ja teine ori. Kuigi ta ei ütle seda otsesõnu välja, tundub, nagu esitaks ta pidevalt küsimuse: kes on sinu ema? Sest patu tõttu oled sa sündinud orjast, kuid Jumal on oma halastuses andnud võimaluse valida. Kes on sinu ema? Minu ema oli vist ori nimega Ebaõnnestumine, sest ma valmistasin Jumalale kogu aeg pettumust. Kuid mingil kummalisel põhjusel annab Jumal mulle ikka veel võimaluse võtta endale uus ema ja kirjutada oma sünnitunnistus ümber.

Me ei pruugi olla täiuslikud, võib-olla mitte ligilähedaseltki, aga Jumal tõesti soovib, et kuuluksime Tema perekonda. Asi ei ole õiges arusaamas ega täiuslik olemises, kõige tähtsam on valik. Ma loodan, et selle õppetüki abil valid sa enda jaoks, kas sa tahad jääda orja lapseks või kirjutad oma sünnitunnistuse ümber Jumala lapse omaks.

VASTA

1. Missugune on olnud sinu kogemus õppimisel, mida tähendab olla vaba ema laps?

2. Kuidas peegeldavad meie igapäevased valikud seda, keda me oma emaks peame?

*Pühapäev, 27. august
Gabrielle A. Baker (Gassaway, Lääne-Virginia, USA)*

Tõendusmaterjal. Kihuta välja!

[Gl 4:22–31](#)

Kui Paulus oleks saanud Haagarile kirja kirjutada, oleks ta ilmselt andnud talle oma kirja galaatlastele. Haagari lugu kujutab miniatuurset Galaatia kogudusi, hüljatud Jeruusalemma, tegudepõhist religiooni ja mõnikord ka meid.

Aabrahamiga naitumise teel sai Haagar vabaks. Tema laps võis nimetada Aabrahami oma isaks emale antud armu tõttu ning seega sai temast poeg ning Jumala töötatud materiaalsete ja vaimulike õnnistuste pärija.

Aga kas ta oli tegelikult vaba?

Kuid selmet olla oma vabaduses kindel, kasutas ta seda võimalusena teenida lihalikku – vihata Saarat, võistelda ja võidelda temaga, selle asemel et Saarat armastusega teenida ([Gl 5:13, 19–21](#)). Haagar mässis end taas orjaks ja nagu Pauluse Oneesimos, üritas ta põgeneda.

Aga kas ta oli tegelikult vaba? Väsinud, kodutu ja näljase põgeniku elu oli hullem kui ahelates. Siis kohtus Haagar Jeesusega palgest palgesse. Sellisest armuilmingust vapustatuna küsis ta: „Kas ma siin ikka veel näen pärast oma nägemust?“ ([1Ms 16:13](#)) Sarnaselt Pauluse, Johannes ja meiega tänapäeval õppis ta tõelist evangeeliumi tundma Lunastaja ilmutuse kaudu ([Gl 1:12](#)). Kui ta kohtus Jeesusega, sündis ta uuesti, et mitte toimida enam lihaliku järgi, vaid Vaimu järgi ([Gl 5:24–26](#)).

Kuid nagu galaatlased, kelle silme ette oli tõstetud Jeesus Kristus, tegi Haagar taas pattu ja ehitas üles need asjad, mis olid olnud maha kistud ([Gl 2:18](#)). Temast oli saanud uus loodu, alistuv, usaldav ja sõnakuulelik. Aga kui sündis lisak, tärkasid taas himud, mille ta oli kinni katnud. Tema ja ta poeg kiusasid taga seda, kes oli sündinud Vaimu järgi ([Gl 4:29](#)).

Kuigi Jumal tundis ja soosis neid, pöördusid Haagar ja Ismael tagasi nõrkade ja viletsate asjade juurde ning ärritasid ja kadestasid lisakit ([Gl 4:29; 5:26](#)). „Need, kes midagi niisugust teevad, ei päri Jumala riiki.“ ([Gl 5:21](#)) Seepärast kõlab kohtuotsus: „Kihuta välja teenija ja tema poeg, sest teenija poeg ei tohi pärida koos vaba naise pojaga!“ ([Gl 4:30](#))

VASTA

1. Loe [Gl 4:22–31](#). Miks nimetab Paulus seda lugu võrdpildiks? Mida peaks see meile õpetama?

2. Loe [Js 19:18–25](#). Mõttele, missugune oleks võinud Haagar olla, kui ta oleks oma vabadusele kindlaks jäänud. Kuidas raiskame meie vabadust, mis meil on Kristuses?

Esmaspäev, 28. august

Alexandra Yeboh (Toronto, Ontario, Kanada)

Logos. Vabaduse maitse

[Jr 31:31–33](#); [Õp 14:12](#); [Mt 5:21](#); [Jh 8:34](#); [12:26](#); [13:16](#); [Rm 6](#); [1Kr 7:22, 23](#)

Orjana sündinud ([Jh 8:34](#); [Rm 6:16–18](#))

Läbi aegade ilmneb ajaloost südantlõhestav tõde – korrumppeerunud süsteemid ja valitsused on inimesi orjusesse alistanud. Kõige varasemad üleskirjutused orjusest on lausa aastast 1754 eKr¹ (Hammurabi seadustekogu). Üleskirjutustest nähtub, et orjus eksisteeris Kreekas 7. sajandil eKr². 1400-ndatel sai alguse Euroopa orjakaubandus ja Aafrika mustade orjastamine. See levis viimaks ka Ameerikasse ja maailma paljudesse osadesse. Nende meeste ja naiste jaoks ajaloos oli vabadus eluaegne unistus, mis nõudis suurt hinda.

Organisatsiooni International Justice Mission asepresident Sharon Cohn Wu ütleb: „Jumala süda igatseb lõpetada orjuse ja vabastada vangid.“ Kuigi me ei ole füüsiliselt ahelates nagu need mehed ja naised ajaloos, oleme sündinud patu orjadena. Meie suurim soov peaks olema tõeline vabadus.

¹ „Code of Hammurabi, Babylon 1754 BC“, <http://abclegaldocs.com/blog-Colorado-Notary/code-of-hammurabi-babylon-1754-bc/>.

² „History of Slavery“, <http://www.historyworld.net/wrldhis/PlainTextHistories.asp?ParagraphID=cio>.

Uus leping näitas suuremat plaani.

Orjusest vabastatud ([Mt 5:21](#); [Jh 3:27](#); [8:28](#))

Veidi üle kahe tuhande aasta tagasi tõi Kristus ohvri, mis vabastas meid igaveseks orjusest. Enne seda klammerdusid juudid jäiga süsteemi külge, mis nende arvates tagas pääste. Kuid nad ei mõistnud, et need igapäevased rituaalid olid mõeldud selleks, et osutada Temale, kes oli nende vabaduse hinnaks valmis kõik andma.

Mõned arvavad, et Kristuse surm lõpetas seaduse kehtivuse. Kuid miski ei saa olla tõest kaugemal kui see. Oma maapealse tööperioodi ajal püüdis Kristus alati edendada seadust nii eluviisi kui ka sõnade kaudu ([Mt 5:21](#)). Muidugi oli see võimalik ainult Jumala jumaliku väe abil, mis temas oli ([Jh 3:27](#); [5:19](#); [8:28](#)).

Kristuse surm ristil vabastas meid igaveseks patu orjusest, kuid on palju neid, kelle elu viitab vastupidisele. Kui otsustame elada patuelu, hoiame end vangis. Armuand, mida Kristus nii heldelt jagab, ei saa täielikult meie omaks enne, kui me sellest kinni haaram. Me ei pea enam oma pattude eest maksma, Kristus on kõik võlad tasunud. Tema eluaegne pakkumine on tasuta.

Südamesse kirjutatud ([Jr 31:31–33](#); [Rm 13:10](#); [Gl 5:14](#))

Seda on enam, kui võinuksime iial loota. Üksnes Tema teenete kaudu saame tõeliselt vabaks. Meie enda pingutused järgida seadust on asjatud, kuid Kristuses on lõputud võimalused. Vana leping, mis anti iisraellastele, oli raiunud seaduse kivisse. Ent sellega koos tuli ka arusaamine, et pelgalt lihalikult on võimatu seadust täita.

Uus leping näitas suuremat plaani. Mingil juhul ei tähenda uus leping, nagu oleks seadus kehtetu, ja kindlasti ei anna see luba patustada. Pigem tõmbab uus leping kõrvale eesriide ja näitab Jumala armastuse ilu. Me saame sellele põgusa pilgu heita [Jr 31:33](#): „Vaid leping, mille ma teen Iisraeli sooga pärast neid päevi, ütleb Issand, on niisugune: ma panen nende sisse oma Seaduse ja kirjutan selle neile südamesse; siis ma olen neile Jumalaks ja nemad on mulle rahvaks.“ Nende sõnadega tuleb töötus Jumala Pojast ja südames elavast Vaimust. Kui Jumala Vaim saab Tema rahva südames elada, siis on Tema seaduse järgi elamine lihtsalt kuuleka südame loomupärane väljendus. Sellepärast mainib apostel Paulus [Rm 13:10](#), et „armastus on Seaduse täitmine“ (vt ka [Gl 5:14](#)). Siis saab meil olla tõeline *elu*, kui püüame austada Jumalat Tema tahtele kuuletudes.

Vaba olemine ([Jh 8:34–36](#); [12:16](#); [Rm 6:23](#); [1Kr 4:1, 2](#))

Kurb tõde on et paljud jäävad ikkagi orjadeks, kui nad jätkavad patu teenimist. Õigupoolest oli see Jeesuse ajal ka variseride probleem. Jh 8 näitavad nad oma väärarusaama: „Nad vastasid talle: „Me oleme Aabrahami järglased ega ole iial kedagi orjanud, kuidas sina siis ütled: Te saate vabaks?“ Jeesus vastas neile: „Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, igaüks, kes teeb pattu, on patu ori.““ ([Jh 8:33, 34](#))

Pattu on tõesti julm isand. Kuidas me siis sellest vabaks saame? [Jh 8:32](#) on kirjas: „Ning tunnetate tõde, ja tõde vabastab teid.“ Meie kutsumus Jumala valitud rahvana on elada nagu vaba ema, mitte orja lapsed ([Gl 4:26](#)). Edasi uurides leiame, et Jeesus on „tee ja tõde ja elu“ ([Jh 14:6](#)). See on tõde, millele Ta viitab, kui räägib vabadusest.

Iseenda nägemine Kristuse valguses aitab meil märgata patuprobleemi ja igatseda vabastamist. [Jh 8:36](#) ütleb Kristus meile: „Kui nüüd Poeg teid vabastab, siis olete tõepoolest vabad.“ Kui lubame Kristuse oma ellu, ei ole me enam selle süüdistava isanda orjad. Meist saavad Kristuse teenijad ([Jh 12:26](#); [13:16](#); [1Kr 4:1, 2](#); [7:22, 23](#)).

Meil ei ole enam vaja jääda orjusesse. Me ei pea laskma end hoida patu valitsuse all, mis ei luba muud tasu kui surma ([Õp 14:12](#); [Hs 18:20](#); [Rm 6:23](#)). Ahelad on läinud, Kristus annab meile võtme. Ta elab meis ja nüüd oleme vabad.

VASTA

1. Kuidas saame võtta oma igapäevaellu vastu Jumala armastuse vabastava kontseptsiooni?
2. Mis on sinu elus mõned asjad, mis võivad takistada sul tõelise vabaduse saavutamist?
3. Miks on nii oluline, et meie, kes oleme vabad, ühineksime töös, et vabastada teisi patu ahelaist?

*Teisipäev, 29. august
Ryan Scavella (Oshawa, Ontario, Kanada)*

Tunnistus. Õpetaja katsumused

[1Tm 1:3–11](#)

„Viibides Korintoses, oli Paulusel põhjust hakata tõsiselt muret tundma mõne juba rajatud koguduse pärast. Valeõpetajate mõju tõttu, kes olid kerkinud esile Jeruusalemma kristlaste hulgas, olid Galaatia kristlaste hulgas kiiresti levimas lahkmeel, eksiõpetused ja meelelisus. Need valeõpetajad segasid evangeeliumi tõdede hulka juutide traditsioone. Jeruusalemmas toimunud üldise nõukogu otsust ignoreerides nõudsid nad, et pagankristlased peaksid tseremoniaalkäsu nõudeid.

„Olukord oli kriitiline.“

Olukord oli kriitiline. Esilekerkinud eksiõpetused ähvardasid kiiresti hävitada Galaatia kogudusi.

Paulusel lõi see hingest läbi. Ta süda tundis valu, kui ta nägi avalikku ärataganemist nende juures, kellele ta oli ustavalt evangeeliumi põhimõtteid õpetanud. Kohe saatis ta eksiteele sattunud usklikule kirja, paljastades vastuvõetud väärteoriasid ning noomides karmilt neid, kes olid usust ära taganenud. ...

Nii juhtis Paulus Galaatia usklikud nende oma südametunnistuse kohtu ette ning püüdis neid peatada. Toetudes Jumala päästvale väele ning keeldudes tunnustamast äralangenud õpetajate doktriine, püüdis apostel näidata Galaatia kristlastele, et neid oli rängalt petetud, kuid et pöördumisega oma endise usu juurde evangeeliumisse võivad nad veel siiski Saatana plaanid nurja ajada. Ta võttis kindla seisukoha tõe ja õiguse poolt; sügava usu ja usaldusega oma kuulutusse aitas ta paljudel, kelle usk oli nõrkenud, uuendada oma ustavust Önnistegijale.“*

VASTA

1. Ellen G. White nimetas olukorda Galaatias kriitiliseks. Kuidas kohtleksid sa sõpra, kes levitab sinu kohalikus koguduses valeõpetust?
2. Kas oled kunagi avastanud, et see, mida sa uskusid ja rääkisid, oli vastuolus sellega, mida õpetab Piibel? Kuidas mõjutas see sinu isiklikku teenimistööd?

*Kolmapäev, 30. august
Zelinda Sealy-Scavella (Oshawa, Ontario, Kanada)*

Praktiline juhend. Ettevaatust, libe tee!

[Gl 4:17](#); [Ef 2:8, 9](#)

Natuke piinlik on saada häid hindeid või austavaid autasusid ilma neid välja teenimata. Lihtsalt ei ole õige tunne saada midagi, mida me pole ära teeninud. Kas seda ei nimetata ausameelsuseks ja aususeks? Pastorist rohkem Pühakirja tsiteerimine ja kogudusevanemast rohkem hingamispäevakooli tundides käimine on ju midagi väärt. Õigupoolest on meil veres uhkeldada, mõistagi tagasihoidlikult, ainult nii palju, et keegi märkaks ja patsutaks meile õlale. Kas see pole hea tunne?

* Ellen G. White, „Apostlite teod“, orig lk 383–385.

Siiraste kristlastena soovime Jumalale nii innukalt meelepärased olla, et võime lõpuks asja pahupidi keerata.

Siiraste kristlastena soovime Jumalale nii innukalt meelepärased olla, et võime lõpuks asja pahupidi keerata, just nagu galaatlased. Kuid pääste on tasuta ning ainus asi, mida Jumal meilt ootab, on Tema lähedale jõudmine ja teistele Tema hea sõnumi jagamine. Ikkagi on see mõte paljude jaoks meist liiga kerge. Meil on oht muuta lihtsat, kuid mõistlikku evangeeliumiõpetust. Kuidas saame vältida, et me ei näeks salamisi vaeva tasuta asja nimel? Kuidas saame kontrollida oma innukust, et see ei orjastaks meid seaduse alla?

Valva ja palveta. Esiteks peame jääma palvemeelseks, eriti siis, kui uurime Jumala Sõna. See on ülioluline, sest väärtõlgendusi on rohkem kui eales varem. Tarkust, teadmisi ja arusaamist tuleb taotleda regulaarselt.

Võta aega mõtisklemiseks. Järgmisena, lihtsalt juhuks, kui tuleb tahtmine hoobelda, peame mõtisklema niisuguste salmide üle nagu on [Ef 2:8, 9](#), mis meenutavad meile, et meid ei päästeta meie tegude kaudu, vaid ainult Jumala armust. Ka seda võib olla raske alla neelata, sest meil on sünnipärane uskuda, et tööd tuleb hinnata vastavalt jõulisusele ja võimekusele.

Vali arukalt kaaslasid. Viimaks, kuigi on väga oluline luua tugevad suhted Jumala rahvaga, peame olema siiski ettevaatlikud selles mõttes, keda kuulata või kellega seltsida. Seda sellepärast, et paljud levitavad teadmatusest oma innukuses õpetusi, millel ei ole mingit pistmist hingede päästmise ega Kristusele elamisega. Seepärast on vajalik, et uuriksime kõik järele, nagu beroialased, isegi kui õpetus pärineb meie enda kogudusest. Veetkem rohkem aega koos armus kasvamiseks, mitte karja lahku ajamiseks.

VASTA

1. Kas sul on olnud kunagi kiusatust võtta vastu õpetus, mille sa hiljem leidis mittepiibelliku olevat?
2. Kuidas vastaksid sõbrale, kes süüdistab sind seaduse järgimises sellepärast, et pead hingamispäeva?

Neljapäev, 31. august

Akay Hendricks (Scarborough, Ontario, Kanada)

Arvamus. Pidevalt märgist mööda

[Ps 119:11](#); [Sk 4:6](#)

Kui olin väike, õpetas vanaema mulle ühe lihtsa, kuid sügavamõttelise laulu. Sellel on mitmeid variatsioone, kuid põhimõtteliselt räägib see kahest olulisest aja veetmise moodusest, mis on olulised Vaimuga täidetud elu jaoks – palvest ja Piibli uurimisest. Seda võiks parafraseerida umbes nii:

Palveta ja loe iga päev, siis võid kasvada.

Unusta palvetamine ja ära loe, siis võid kahaneda.

Ta teadis, et see ei ole kerge ja et sellest saab läbi minna ainult siis, kui on tugev ühendus Jumalaga.

Kahjuks jätavad paljud kristlased hooletusse need kaks olulist komponenti Kristust peegeldavas elus. Me lendleme läbi palve ja loeme vaevu käsiraamatu, mille Jumal valmistas meile, et saaksime sellest patusest elus läbi navigeerida ning õpiksime paremini tundma Teda ja Tema tahet meie jaoks.

Mis puutub suhtesse Kristusega, püüame läbi ajada napi miinimumiga, ning kui hakkame „kahanema“, süüdistame Jumalat, et Ta on meid hooletusse jätnud ega täida oma töötust. Me süüdistame teda, kui Saatan tulvab meie peale nagu veeuputus ning me ei suuda kiusatusele vastu seista ega selle eest põgeneda. Harva vaatame üle oma elu ja tegeleme puudujääkidega. Me ei suuda võita pattu ja kiustust

ega elada Vaimuga täidetud elu, kui me ei võta kvaliteetaega palve ja Piibli uurimise jaoks.

Jeesuse missioon oli käia Maa peal ilma jumalikkuseta ning taluda eraldatust, hülgamist, vaesust, pidevat kiusatust, Isast lahusolekut ja julma surma Tema enda rahva käe läbi. Ta teadis, et see ei ole kerge ja et sellest saab läbi minna ainult siis, kui on tugev ühendus Jumalaga. Meid ründavad muu hulgas kahtlused, hirm, kiusatused, haigus, surm ja vaesus. Kuid ka meie võime elada Vaimuga täidetud elu, kui me vedame sarnaselt Jeesusega kvaliteetset aega palves ja Piibli uurimises.

VASTA

1. Kas Piibli lugemine ja palve on väärt sinu aega ja pingutust?
2. Mis takistab sind elamast Vaimuga täidetud elu?

Reede, 1. september

Nina Atcheson (Buchanan, Michigan, USA)

Uurimine. Armulepingud

[Jr 31:31–33](#); [Hb 8:7–13](#)

KOKKUVÕTE

Siinail antud Vana Testamendi lepingus määratles Jumal oma suhte oma valitud rahva Iisraeliga. See oli nagu abieluleping või töötus Jumala ja Tema rahva vahel. Tema seadus (Tema iseloomu kirjeldus) anti neile, et näidata, kuidas elada tervetes suhetes Tema ja üksteisega, mis oli hädavajalik sellise suure rahva jaoks, kes oli olnud nelisada aastat paganlikus kultuuris. Uut lepingut pakutakse seevastu igaühele, kes otsustab Kristusesse uskuda ja Teda vastu võtta ning see põhineb sellel, mida Ta on oma rahva igaviku jaoks teinud. Mõlemad lepingud rajanevad armule. Mõlemat pakub armastav Jumal. Mõlemad hõlmavad vastastikust õnnistavat suhet ja kokkulepet.

TEGEVUSED

- Kujunda sotsiaalmeedia jaoks meem [Jr 31:33](#): „Ma panen nende sisse oma Seaduse ja kirjutan selle neile südamesse; siis ma olen neile Jumalaks ja nemad on mulle rahvaks.“ Jaga seda meemi sotsiaalmeedias.
- Uuri vanaaja lepingu tegemise samme Piibli lepingute kontekstis.
- Pane päevikusse kirja isiklik mõtisklus sellest, mida tähendab tegelikult olla Jumala rahvas ja kas see on tõesti sinu elust näha.
- Joonista uue ja vana lepingu vahelist erinevust selgitav pilt või diagramm, mille saaks panna sinu koguduse infolehte.
- Tee mittekristlaste jaoks lühivideo, mis selgitab Jumala muutumatut iseloomu vana ja uue lepingu valguses.

LISALUGEMINE

[1Ms 9; 15; 17](#); [2Ms 20](#); [Ho 2:15](#); [Am 9:14, 15](#); [2Sm 7:4–17](#).

Ellen G. White, „Kristuse tähendamissõnad“, orig lk 128; „Patriarhid ja prohvetid“, orig lk 465.

Skip MacCarty, „In Granite or Ingrained? What the Old and New Covenants Reveal About the Gospel, the Law, and the Sabbath“ (Andrews University, 2007).